

Asia: VN/19277/2025

Lausuntopyyntö Väestönsuojan kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus - yleisoppaasta

Yleiset huomiot

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne lausuntopyynnöstä alla olevaan kenttään.

Safetum Oy pitää hyvänä ja odotettuna, että väestönsuojan kunnossapidosta ja toimintakunnon tarkastuksesta annetaan yleisopas.

Yleisenä huomiona lausumme, että väestönsuojan kunnossapidon ja riittävän toimintakunnon seuraaminen, dokumentointi ja säännöllisten huoltojen kirjaaminen olisi hyvä suositella laatimaan kokonaan tai osittain digitaaliseen muotoon. Näin väestönsuojan kunnossapitohistoria ja tehtyjen huoltojen seuraaminen säilyy johdonmukaisena ja helposti löydettävänä versiona. Digitaalinen muoto ei estä tulostettavien ja fyysisten kopioiden säilyttämistä väestönsuojatiloissa tai niiden läheisyydessä.

Väestönsuojan kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus -yleisoppaan sisältö

Voitte kirjoittaa huomionne Väestönsuojan kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus -yleisoppaan luonnoksesta alla olevaan kenttään.

Laitteiden ja varusteiden mitoitus ja uusiminen

Laitteiden ja varusteiden uusimisen ja mitoituksen osalta yleisoppaan ohjeita voisi selkeyden vuoksi tarkentaa, erityisesti liittyen siihen, milloin noudatetaan uusintahetkellä voimassa olevia säädöksiä, milloin laitteiden ja varusteiden alkuperäisen hankintahetken säädöksiä ja milloin rakennusluvan aikaisia säädöksiä, ja mikäli näistä voidaan poiketa, siitäkin olisi oppaassa hyvä olla maininta.

Yleisoppaan kohdan 2.1.1 kappaleessa 6 mainitaan laitteiden ja varusteiden uusimisen yhteydessä seuraavaa: ”Uusittaessa laitteita ja varusteita on noudatettava voimassa olevia säädöksiä. Esimerkiksi uusittaessa ilmanvaihtolaite, sulkutelppä, jäteastioita, kuivakäymäläkalusteita tai varavesisäiliöitä, on niiden teknisten vaatimusten sekä mitoituksen osalta noudatettava hankintahetkellä voimassa olevia, laitteista ja varusteista annettuja säädöksiä. Koska nykyisin ei välttämättä ole saatavilla lankapuhelinliittymää, voidaan viestiyhteydet toteuttaa matkaviestimen käytön mahdollistavalla teknisellä järjestelmällä.”

Kohdassa 4.2.4.3 käymäläkalusteisiin liittyen yleisoppaassa mainitaan seuraavaa: ”Toimintakunnan tarkastuksessa verrataan kuivakäymäläkalusteiden määrää rakennusluvan aikaisiin säädöksiin sekä varmistetaan astioiden ja jätepussien kunto.” Yleisoppaan sanamuodon perusteella jää hieman epäselväksi, tuleeko esimerkiksi puutteellisia kuivakäymäläkalusteita uusittaessa mitoitus voimassa olevista säädöksistä vai rakennusluvan aikaisista säädöksistä.

Lisäksi yleisoppaan mukaan: ”Vuoden 1991 jälkeen rakennetuissa väestönsuojissa tulee olla kuivakäymäläkomero ja kuivakäymälän kaluste varsinaisen suojatilan jokaista alkavaa 20 neliometriä kohden. Vuosien 1991-2011 aikana valmistuneisiin suojiin on varattu rimat käymäläkomeroiden kiinnitystä varten. Vuodesta 2011 lähtien käymäläkomeroiden on suunniteltu olevan koottavia, vapaasti lattialla seisovia väliseiniä, jolloin seiniin ei tarvita kiinnitysrimoja.”

Sellaisen tilanteen varalta, jossa väestönsuojassa ei ole kuivakäymäläkomeroita tai ne ovat vanhentuneita, yleisoppaassa voitaisiin selkeyttää, noudatetaanko mitoituksen ja teknisen vaatimuksen osalta voimassa olevia ja nykyisiä hankintahetken säädöksiä, alkuperäisiä hankintahetken säädöksiä vai rakennusluvan aikaisia säädöksiä.

Toimintakunnan tarkastus

Yleisoppaan kohdassa 2.3 puhutaan toimintakunnan tarkastuksesta vähintään 10 vuoden välein. Lausumme, että olisi hyvä vakiinnuttaa käsite ”toimintakunnan tarkastus” toimialalle vakioiduksi termiksi (korvaten nyt usein puhkielessä 10 – vuotistarkastuksesta käytetyn ”tiivetykskoe” - termin). Rakennuksen omistajan näkökulmasta voisi olla myös paikallaan korostaa toimintakunnan tarkastuksen ja yleisoppaan kohdassa 3.2 mainitun vuosihuollon välistä eroa vielä erikseen yleisoppaan leipätekstissä oppaan liiteosion lisäksi.

Väestönsuojan huolto ja kunnossapito

Yleisoppaan luvussa 3 käsitellään väestönsuojan huoltoa ja kunnossapitoa. Selkeyden vuoksi ohjeissa olisi paikallaan korostaa millaisia huolto- ja kunnossapitotoimia ohjeissa käytännön tasolla

tarkoitetaan. Toisin sanoen, erotella ohjeisiin vielä selväsanaisemmin: 1) väestönsuojan toimintakunnon tarkastus vähintään 10 vuoden välein; 2) väestönsuojan vuosihuolto kerran vuodessa; ja 3) väestönsuojan varusteiden tarkastus varusteiden vaihtelevan käyttöiän ja huoltovälin mukaan. Näiden huolto- ja kunnossapitotoimien sisällöstä olisi toimivaa laatia yleistason tarkastuslistat esimerkiksi oppaan Liite – osioon.

Väestönsuojaa koskevat dokumentit

Yleisoppaan luvussa 2.6 käsitellään väestönsuojaa koskevia dokumentteja. Lausumme, että väestönsuojan kunnossapidon ja riittävän toimintakunnon seuraaminen, dokumentointi ja säännöllisten huoltojen kirjaaminen olisi hyvä suositella laatimaan kokonaan tai osittain digitaaliseen muotoon. Näin väestönsuojan kunnossapitohistoria ja tehtyjen huoltojen seuraaminen säilyy johdonmukaisena, tietoturvallisena ja helposti löydettävänä sekä saatavilla olevana. Digitaalinen väestönsuojadokumenttien muoto ei estä tulostettavien ja fyysisten kopioiden säilyttämistä väestönsuojatiloissa tai niiden läheisyydessä. Päinvastoin se mahdollistaa näiden dokumenttien tietoturvallisesta ja tehokkaasta päivittämisestä sekä dokumentaation toimittamisesta tarvittaessa viranomaisille.

Viestiyhteyksien riittävän tason tarkentaminen

Yleisoppaan kohdassa 4.2.4.4 todetaan: ”Väestönsuojassa tulee olla kiinteä toimiva puhelinpiste tai tekninen järjestelmä, joka mahdollistaa matkaviestimen käytön väestönsuojan käytön aikana. Useimmiten matkapuhelimen ja -radion kuuluvuudet häviävät kokonaan, kun väestönsuojan ovet ja luukut suljetaan. Viestiyhteys voidaan toteuttaa esimerkiksi passiivitoistimella, jonka ulkoantenni kiinnitetään vähintään viiden metrin korkeuteen ulkoseinään. Viestiyhteyksien toiminta tarkastetaan esimerkiksi soittamalla puhelu väestönsuojan ulkopuolelle väestönsuojan ollessa sulkutilassa. Lisäksi voidaan testata matkaradion kuuluvuutta.”

Sisäasiainministeriön asetus väestönsuojien teknisistä vaatimuksista ja väestönsuojien laitteiden kunnossapidosta 19 §:n mukaan: ”Väestönsuojassa tulee olla matkaviestimen käytön mahdollistava tekninen järjestelmä tai puhelinpiste, joka on kytketty valmiiksi puhelinverkkoon joko omana liittymänä tai rakennuksessa olevan puhelimen rinnakkaisliittymänä.”

Näiden pohjalta lienee tulkittavissa, että mikäli puhelin kuuluu väestönsuojassa sulkutilassa ilman passiivitoistinta, eli käytännössä olemassa olevalla mobiiliverkolla, taso on riittävä, eikä esimerkiksi passiivitoistinta ole pakollista asentaa edes varatoimenpiteenä.

Kajava Teemu
Safetum Oy